Heidi Lokasaari,
lakimies, Rikosseuraamuslaitos
21.4.2026

Rikosseuraamuslaitoksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanemiseksi (HE 52/2026 vp)

Rikosseuraamuslaitos toteaa, että esityksessä on määritelty ehdotetun ulkomaalaislain 102 §:n 2 momentin osalta, mitä tarkoitetaan toimivaltaisella tuomioistuimella. Siirtoja koskevassa lainsäädännössä toimivaltainen tuomioistuin olisi Helsingin hallinto-oikeus. Esitykseen on lisätty kyseisen pykälän osalta toimivaltaiselle viranomaiselle velvollisuus pyytää Maahanmuuttoviraston lausunto tietyissä tilanteissa. Toimivaltaisena viranomaisena siirroissa on mainittu vain Rikosseuraamuslaitos. Rikosseuraamuslaitos toteaa, että myös oikeusministeriö on toimivaltainen viranomainen silloin, kun kyse on kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain mukaisesta vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon siirrosta muuhun kuin Pohjoismaahan tai EU-jäsenvaltioon.

Säännöskohtaisissa perusteluissa (esityksen sivulla 287) todetaan, että ”tuomitun siirtoa koskevassa asiassa lausuntopyynnön tekeminen voisi tulla kyseeseen, jos Suomessa tuomitun vankeusrangaistuksen siirto toiseen valtioon on tullut vireille Rikosseuraamuslaitoksen aloitteesta. Näissä tilanteissa tuomitulla on oikeus valittaa siirtopäätöksestä Helsingin hallinto oikeuteen, joka pyytäisi Maahanmuuttovirastolta lausunnon asiassa, kun olisi ilmennyt, että ulkomaalaisella on kansainvälistä suojelua koskeva hakemus vireillä. Jos lausunto olisi jo saatu Rikosseuraamuslaitoksen pyynnöstä, Helsingin hallinto-oikeudelle ei olisi enää tarvetta pyytää lausuntoa.” Rikosseuraamuslaitos toteaa tältä osin, siirto voi tulla Rikosseuraamuslaitoksessa vireille myös tuomitun oman hakemuksen perusteella ja tällöinkin tuomitulla on oikeus hakea muutosta Rikosseuraamuslaitoksen siirtopäätökseen. Tuomittu voi prosessin aikana muuttaa mielensä, jolloin siirtoprosessia kuitenkin jatketaan siirron ehtojen täyttyessä ja tällöin siirto voi muuttua kesken prosessin tuomitun tahdonvastaiseksi siirroksi.

Säännöskohtaisten perustelujen mukaan tarve Maahanmuuttoviraston lausunnon pyytämiselle voi syntyä, kun siirtoasia on vireillä Rikosseuraamuslaitoksessa tai kun siirrosta tehtyä valitusta käsitellään hallinto-oikeudessa. Rikosseuraamuslaitos toteaa, että tarve lausunnolle voi kuitenkin syntyä vielä myöhemmin hallinto-oikeuden ratkaisun jälkeenkin eli siinä vaiheessa, kun saadaan toisen valtion lopullinen päätös siirrosta ja

konkreettinen henkilön kuljettaminen toiseen valtioon on käsillä. Toimivaltainen taho pyytämään Maahanmuuttoviraston lausuntoa tässä tilanteessa on ilmeisestikin Rikosseuraamuslaitos, sillä asia ei ole enää hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Heidi Lokasaari

Lakimies

Rikosseuraamuslaitos

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Heidi Lokasaari
Lakimies
Rikosseuraamuslaitos
heidi.lokasaari@om.fi